

TÄNÄÄN 2020

Toimitus
Riina Pulkkinen, Lea Kurki
Sitra 2021

Taitto
Kubo Oy

Paino
Bofori Oy

Painosmäärä
300

SITRA

SUOMI ILMAN DEMOKRATIAN KAPEIKKOJA

Toinen maailmansota oli päättynyt, kun norjalaisläisntyyntinen sosiologi **Elise Boulding** kysyi rauhanliikkeen konferenssissa aseistariisunnan asiantuntijoilta, miltä maailma ilman aseita näyttäisi ja miten se toimisi. Kukaan asiantuntijoista ei oikein osannut vastata. Boulding tajusi, että rauhanliike pyrki edistämään rauhaa ilman, että tiesi, miltä rauhanomainen maailma näyttäisi.

Sitrassa käynnistyi vuonna 2021 Demokratia ja osallisuus -teema. Sen tavoitteena oli etsiä ratkaisuja yhteiskunnallisen osallisuuden ja luottamuksen vahvistamiseksi sekä uusien teknologioiden hyödyntämiseksi. Samana vuonna teeman käynnistämisen kanssa Sitra toteutti tulevaisuuslaboratorio Sitra Labin teemasta demokratian kapeikot. Sitra Lab kokosi kymmenen tiimiä, jotka kaikki pyrkivät löytämään kokeilujen kautta uusia ratkaisuja osallisuuden pullonkauluihin.

Miltä Suomi näyttäisi ilman kapeikkoja?

Käsissäsi pitelemäsi Tänään 2030 kuvaa, miltä osallisuus tai työ osallisuuden eteen näyttää vuonna 2030 nykyhetkestä katsottuna. Osallisuutta eri suunnista katsovat, Sitra Labin yhteen kokoamat asiantuntijat kuvaavat, millaisena polku kokeiluista jatkuisi. Tänään 2030 konkretisoi, mitä voi tapahtua, kun pienet polut yhtyvät ja jossain vaiheessa huomaamme, että tulevaisuus on rakentunut pyrkimystemme kaltaiseksi.

On selvää, että tämän lehden uutiset tulevaisuudesta eivät ole yksinomaan Sitra Labin kokeilujen kädenjälkeä. Pienikin kokeilu voi muuttaa sen, miten vaalalainen valtuutettu kuuntelee nuorten puheenvuoroja tai miten kaupunkisuunnittelija herkistyy erilaisten kulttuurien kuulemiselle. Isoja rakenteellisia tai kulttuurisia muutoksia niiltä on kuitenkin kohtuutonta odottaa. Pieniä kokeiluja tarvitaan vähintäänkin monta rinnakkain.

Kokeilukulttuuri on kehittynyt isoin harppauksin 2010-luvulta, jolloin se lanseerattiin. Silti kokeilujen vaikuttavuutta ennustavat edelleen tutut numerot: vain joka kymmenes kokeilu auttaa löytämään ratkaisun käsillä olleeseen ongelmaan. Osallisuuden näkökulmasta tämä tarkoittaa, että Sitra Labissa toteutetuista kokeiluista ehkä vain yksi onnistuu leventämään demokratian kapeikkoja. Tarvitsemme lisää osallisuutta vahvistavia kokeiluja. Siksi jokainen kokeilu on tarpeellinen, jotta tiedämme, miten osallisuus voi aidosti parantua.

Valitse sinua kiinnostava tulevaisuusutinen ja leiki ajatuksella: millaisen kokeilun sinä tekisit, jotta tulevaisuus olisi toisenlainen?

Riina Pulkkinen
johtava asiantuntija
Sitra

1 Miten onnistumme lisäämään osallisuutta omassa elämässä?

- Lukijan mielipide: nykyisin tunnen olevani osa yhteiskuntaa
- Äkillisen rakennemuutoksen vaikutuksia voi ennakoida

2 Miten tulla osalliseksi yhteisestä hyvästä?

- Suomi maailman huippua maahanmuuttajanaisten työllisyydessä
- Uskontolukutaidosta kansalaistaito kymmenessä vuodessa
- Groundbreaking policy changed the game for educational immigrants

3 Miten lisäämme osallisuutta vaikuttamisen prosesseissa?

- Tampereen raitiovaunu suunniteltiin yhdessä vammaisten kanssa – valtiolle miljoonien säästöt
- Nuorten mukaan ottaminen käänsi muuttoliikkeen Vaalassa
- Suomi puolitti köyhyyden
- Jo kolmas kauppakeskus Suomessa uudistetaan Kontulan mallin mukaan
 - Uusi laki ratkaisee hankekehityksen osallisuuden kyllun
 - Yhteisötaide vaikuttaa ja luo osallisuutta lähiympäristön kehittämiseen

SUOMI PUOLITTI KÖYHYYYDEN

YK:n kestävän kehityksen Agenda2030 sai Suomesta malliesimerkin: maa onnistui puolittamaan köyhyden. Samalla ruoka-apu muuttui osaksi avointa ja ekologista kansalaistoimintaa.

Vielä vuonna 2021 työttömien, opiskelijoiden, pientuloisten eläkeläisten, vähävaraisten lapsiperheiden sekä yhteiskunnan turvaverkkojen läpi pudonneiden perustoimeentulo oli vakavasti vaarantunut. Köyhyys ja terveyden haasteet rajoittivat monien aktiivista kansalaisuutta, osallistumista ja tasavertaisuutta. Heikko perusturva, sosiaaliturvaetuksien ostovoiman heikkeneminen sekä sosiaaliturvan alikäyttö olivat syitä eriarvoisuuden kasvuun.

Nyt vuonna 2030 tilanne on onneksi toinen. Köyhyys on puolitettu ja köyhyysrajalla tai sen alla eläviä on enää 450 000 entisen miljoonan sijaan. Eriarvoisuus on selvästi vähentynyt viimeisimmän valtakunnallisen Köyhyysbarometrin (2029) mukaan. Jokaiselle kuntalaiselle tarjotaan aitoa mahdollisuutta osallistua ja tehdä itselleen sopivaa työtä. Osa-aikapalkka on monille mielekäs, omaan elämäntilanteeseen sopiva ratkaisu.

Ihmiset voivat myös osallistua avoimen kansalaistoiminnan kautta esimerkiksi ruokahävikin hyötykäyttöön. Näin köyhyyden puolittuminen on samalla ollut ekologinen loikka parempaan elinympäristöön. Tässä ovat auttaneet myös vuosikymmenen aikana ympäri Suomea perustetut hävikkiterminaalit, joiden

Kunnassa pitää raportoida kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa varten. Tiedot on toimitettava hyvinvointialueelle ja julkaistava julkisessa tietoverkossa.

Koska sama velvoite oli myös hyvinvointialueilla, datan yhdistämisestä saatiin moninkertainen hyöty. Samalla saatiin myös valtakunnallisesti vertailukelpoista tietoa päättäjien avuksi, millä saatiin epäkohdat kirkaasti esiin.

Vuosikymmenen puolivälissä toteutettu sosiaaliturvan kokonaisuudistus turvasi kohtuullisen toimeentulon tuomalla perustulon lopullisesti Suomeen. Se takasi välttämättömän toimeentulon kymmenille tuhansille suomalaisille ja teki kaikesta työnteosta kannattavaa.

Eriarvoisuuden, joka vielä 2020-luvun alussa oli suurin sisäpoliittinen uhka, tietoinen vähentäminen on lisännyt valtavasti yhteiskuntarauhaa.

Leipäjonon evoluutio avoimeksi kansalaistoiminnaksi

Heikomman ihmisryhmän auttamisessa tehtiin kuluneella vuosikymmenellä toinenkin

läpimurto: ruoka-apu muuttui ”ulkona seisovista leipäjonosta” sisätiloissa tapahtuvaan avoimeen kansalaistoimintaan, jossa ruokahävikkiä käytetään toiminnan ja yhteisön hyödyksi.

2020-luvun alkupuolella silloiset ruoka-apua kehittävät perustivat valtakunnallisen [Ruoka-apu.fi-nettipalvelun](#), jossa jo-

kainen suomalainen ruoka-apua jakava toimija pääsi kertomaan toiminnastaan avoimesti. Ruoka-aputoiminnan laajuuden näkyväksi tekeminen vauhditti mediaa kysymään, miksi 1990-luvun laman synnyttämä tilapäinen apu on edelleen näin merkittävässä asemassa.

Suomessa yli tuhat toimijaa jakoi joka viikko valtavat määrät EU-ruokaa sekä tukkujen, suur- ja kauppojen ylijäämäruokaa, kertaa valtakunnallisen ruoka-aputoiminnan verkoston toiminnanjohtaja **Hannu Kaisla**.

Ruoka-apu.fi tuottaa edelleen luotettavasti dataa ruoka-

avun kentästä. Toimintaa tosin ei kutsuta enää leimavasti ruoka-avuksi, sillä se on integroinut luontevaksi osaksi muuta jaksamista, apua tai yhdessäoloa tarjoavaa kansalaistoimintaa.

Kuntapäätäjät saavat yhä tätäkin kautta köyhyyden seurannan tueksi suoraan kentältä tietoa siitä, mikä muuttaisi apua tarvitsevan ihmisen elämää.

Köyhyshän on vasta puolitettu, muistuttaa Kaisla.

Hannu Kaisla muistuttaa, että ruoka oli ja on edelleen hyvä sisäinheittotuote.

Kun ihmiset tulevat ruuan äärelle, heidän kanssaan on mahdollista kohdata muunkin avun tai ihan vaan yhdessäolon merkeissä. Nykyisin valtaosa kävijöistä kokee toimintaan osallistumisen vaivattomaksi tavaksi tehdä samalla arjen ympäristötekoja. Ruokahävikkiä voivat käyttää hyödyksi kaikki, joilla on siihen tarve – oli tarve sitten yhteisön kaippu, ilmastoahdistuksen hoito tai täydennys viikoittaiseen budjettiin.

Kaisla iloitsee erityisesti yhdestä, kaikki yllättäneestä ilmiöstä: samaan aikaan kun ihmiset tulivat autetuksi monin muin eri tavoin, saatiin toisaalla myös ruokahävikin määrää pienennettyä tuntuvasti.

Myös Suomen hiilijalanjälki muuttui paljon parempaan suuntaan. Köyhyyden puolittaminen oli samalla myös ekologinen ratkaisu. 🌱

kautta kansalaistoiminnan paikat saavat vaivattomasti ruokahävikin käyttöönsä ja yritykset toteuttavat osaa ympäristötavoitteistaan.

Köyhyyden vähentäminen lakisääteiseksi velvollisuudeksi

Sosiaali- ja terveysministeriön kansliapäällikkö **Jemina Korhonen** valottaa pääsyyt, joilla tähän onnelliseen tilanteeseen päästiin. Suurimpana oli 223 000 ihmisen vuonna 2022 allekirjoittama kansalaisaloite. Siinä velvoitettiin kunnat ja hyvinvointialueet seuraamaan monipuolisesti alueensa köyhyyttä ja tekemään saamansa tiedon perusteella asioille jotain.

Kun laki köyhyyden vähentämiseksi saatiin voimaan vuonna 2023, sekä hyvinvointialueet että kunnat nimesivät tehtävään erilaisia alueilleen sopivia työryhmiä ja neuvostoja. Näihin kuului kunnan luottamushenkilöitä ja virkamiehiä ja kuntalaisia. Muita sidosryhmiä olivat järjestöt, evankelisluterilainen kirkko ja Finnish Anti-Poverty Network-verkosto, kansliapäällikkö Korhonen kertoo.

Kunnissa ja hyvinvointialueilla oli jo aiemmin ollut

valmiutta resursoida köyhyyden tavoitteelliseen vähentämiseen, sillä se nähtiin menoerän sijaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisenä. Laki sai päättäjät näkemään, että päätöksentekoa tulee arvioida aina siitä näkökulmasta, mikä vaikutus sillä on vähävaraisen elämään. Tapa olikin jo tuttua juttua lapsivaikutuksen arvioinnin osajalle.

Kuntatalous korjaantui ennaltaehkäisevällä toiminnalla

Kurkimäen kunnanvaltuuston puheenjohtaja **Mico Niemi** muistelee, että Kurkimäellä oltiin jo yli puoluerajojen kyllästyneitä siihen, ettei raha riittänyt mihinkään.

Varsinkin vähävaraiset nähtiin aina vain menoeränä. Me taas halusimme nähdä sen säästön, mikä tulee, kun kunnalla ennaltaehkäistään ongelmia. Meillä haluttiin tehdä tekoja omien kuntalaisten eteen! Lakimuutos tuli kuin tarjottimella, ja tartuimme siihen innolla.

Sekä uusien hyvinvointialueiden että kuntien tarjoamien sosiaali-, terveys- ja työllisyyspalveluiden painopiste siirtyi ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen tukeen.

Kurkimäen kunnanvaltuuston puheenjohtaja on tyytyväinen siihen, että enää heidän kuntansa vähävaraisten elämäntilanteiden ei tarvitse kärjistyä ja kriisiytyä, vaan tukea osataan ja pystytään tarjoamaan ajoissa.

Meillä on aina keskuudessamme ihmisiä, jotka eivät selviä ilman yhteiskunnan apua. Nyt meillä on mahdollisuus oikean tiedon avulla keskittyä auttamaan sitä heikointa ihmisryhmää paljon paremmin. Emme olisi ikinä uskoneet, minkä määrän rahaa säästämme, kun estämme kalleimpia ongelmia jo ennalkolta.

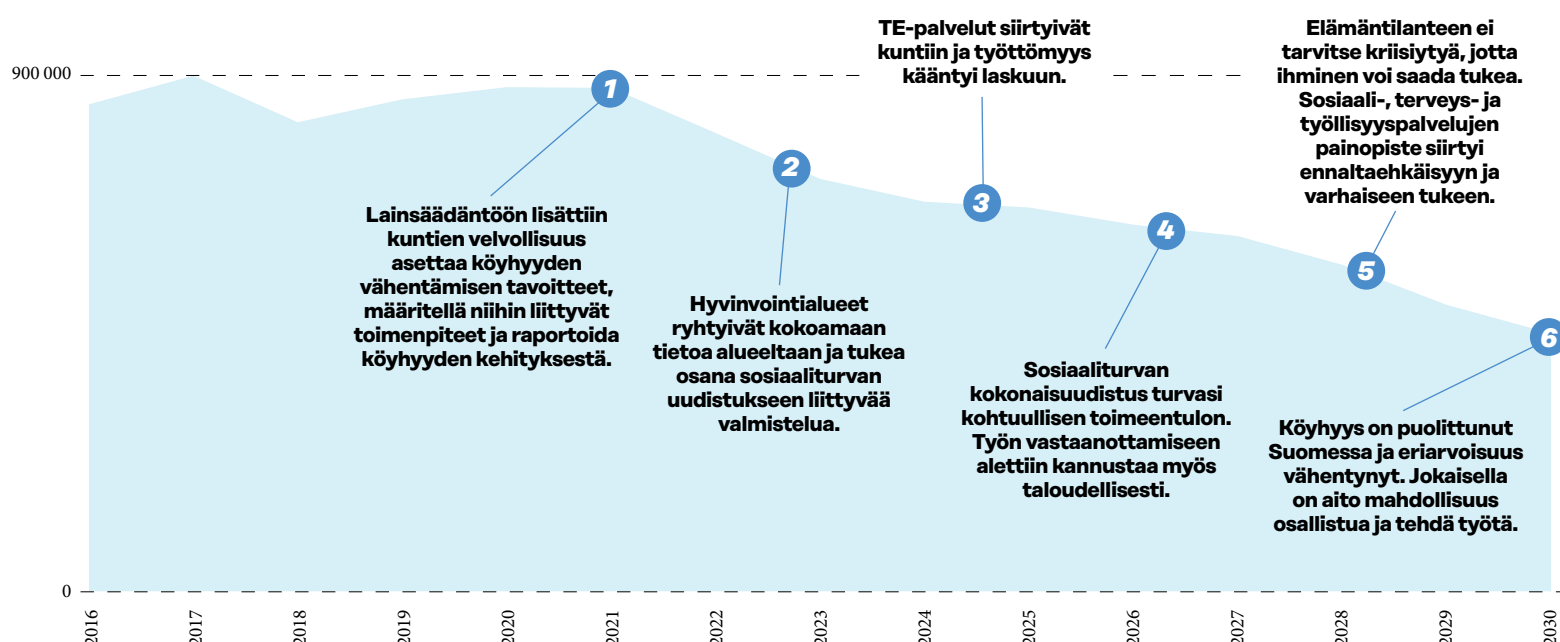
Perustulon kokonaisuudistus lisäsi kaikenlaista työllisyyttä

Valtakunnallisen osatyökykyisiä työllistävän Duunikanava Oy:n toimitusjohtaja **Jan Boisson-Härkönen** tunnistaa myös kuvaillun kehityksen, erityisesti pitkäaikaisesti työttömien kohdalla.

Kun laki ja sen mukanaan tuoma lisäantynyt data saatiin käyttöön, alettiin nähdä se euromääräinen hyöty, mikä tulee, kun työttömäksi joutunut ihminen saadaankin kiilattua ulos työttömyysputkesta osallistumaan itselleen sopivasti yhteisön tai yhteiskunnan toimintaan. Tässä auttoi myös se, että TE-palvelut siirtyivät kuntiin 2024 ja työn vastaanottamiseen alettiin kannustaa myös taloudellisesti.

Jemina Korhonen STM:stä muistuttaa, että vuoden 2022 lakimuutos oli linjassa jo aiemmin säädetyn lain kanssa. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vaati, että kunnan on seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin.

Köyhyys- ja syrjäytymisriskissä olevien määrän kehitys ja merkittävät köyhyyttä vähentäneet askeleet Suomessa vuosina 2016–2030.

**PUOLITETAAN
KÖYHYYS
Allekirjoita aloite!**

Joka viides suomalainen elää köyhyys- ja syrjäytymisriskissä. Niukkuudessa elävien määrä kasvaa, vaikka Suomi on sitoutunut puolittamaan köyhyyden vuoteen 2030 mennessä.

Kunnille ja hyvinvointialueille on asetettava tavoitteet ja määriteltävä toimenpiteet köyhyyden vähentämiseksi.

Allekirjoita aloite:

Lue lisää kansalaisaloitteesta: [ruoka-apu.fi/kansalaisaloite](#)
[#puolittaan köyhyys](#) [#enemmänkinruokaa](#) [#sitralab](#)

Yksi köyhyyden puolittamisen avaintekijöistä oli vuoden 2022 kansalaisaloite.

ÄKILLISEN RAKENNE- MUUTOKSEN VAIKUTUKSIA VOI ENNAKOIDA

Äkillinen rakennemuutos uhkasi 2010- ja 20-luvuilla ajaa suuren määrän työntekijöitä tyhjän päälle Kemissä. Isojen teollisuudenalojen rakennemuutoksilla oli valtaisia vaikutuksia alueen työllisyysilanteeseen ja väestörakenteeseen. Moni tuli tahtomattaan irtisanotuksi tai joutui vähintään irtisanomisuhan alle työssään.

Tänä päivänä vaikeasti ennakoitaviin tilanteisiin on onneksi osattu varautua, eivätkä valtavat irtisanomiset herätä enää niin suurta huolta.

Äkillisiin rakennemuutoksiin on vastattu muun muassa kahden toimivaksi osoitetun toimintamallin – Inno-ohryn sekä Feeniks 2035:n – avulla.

Työn tuottavuus paranee toimialojen omilla ratkaisuilla

Työurien katkottomasta ylläpidosta onkin jo tullut arkipäivää Kemissä. Pian näin on toivottavasti kaikilla monilla muillakin alueilla Suomessa, missä äkillisiä rakennemuutoksia koetaan.

Inno-ohry on hallinnollinen rakenne, jonka avulla kerätään alueen eri toimialoilta näiden omat ratkaisut työn tuottavuuden parantamiseksi. Alueen Inno-ohryssä toimivat tunnistavat ennalta alueen ammattitehtäviä ja työpaikkoja,

Alkuvaiheen vertaismentoroinnin jälkeen uusien taitojen opiskelusta kiinnostuneet henkilöt ohjataan ”kokeilulaboratorion” kautta opiskelemaan rekrykartan ensimmäisen vaiheen edellyttämiä taitoja. Samaan aikaan, kun oppilaitokset ja järjestöt voivat näin uudistaa omaa rooliaan osaamisen kehittämisessä, tulevaisuuden osaajat voivat maksuttomasti opiskella relevantteja taitoja motivoituneessa seurassa. Sitten mentorointi siirtyykin yritysten HR-osastoille.

Vertaismentorointi on kustannustehokasta ja toimii, koska se perustuu henkilökohtaisuuteen. Kiinnostuneilla uusien taitojen opiskelijoilla on mahdollisuus opiskella vertaismentoroinnin tärkeitä oppeja. Näin he voivat myös toimia tukihenkilöinä toisille opiskelijoille sekä tarjota arvokasta vapaaehtoisresurssia järjestöille ja oppilaitoksille.

Vertaismentoroinnilla ollut ratkaiseva merkitys

Mentoreiden ja vertaisuuden rooli on korostunut erityisesti vaikeasti työllistyvien, usein digikuilussa olevien henkilöiden kohdalla. Omaan osaamattomuuteen liittyy usein häpeää. Uudet taitovaatimukset voivat hämmäntää. Nämä tilanteet on turvallisinta jakaa sellaisen henkilön kanssa, joka on käynyt läpi saman. Vertaismentorit ovat ottaneet tehtäviä,

joissa on äkillisen rakennemuutoksen riski. Kun muutoksille alltiit alat on tunnistettu, Inno-ohry valmistelee toimenpiteet, jotta työvoimaa voidaan kouluttaa aloille.

Tärkeää mallissa on se, että jo ennen kuin kukaan jää työttömäksi, saa työntekijä mentorointia, jonka avulla hän pääsee tutustumaan ja oppii tulevan ammattinsa taitoihin.

Urakone ja mentorointi ohjaavat osaamista

Inno-ohry ohjaa ihmiset opiskelemaan yritysten tarpeiden mukaisia taitoja. Malli perustuu siihen, että työn kysyntä sovitetaan tarkasti tarjontaan. Jokainen saa omalla digitaalisella urakoneellaan ennakoivaa tietoa siitä, miten omaa osaamista kannattaisi kehittää ja missä omalle osaamiselle on kysyntää.

Urakoneen ja Feeniks 2035 -mentoroinnin avulla työttömyysuhkaan joutuneet saavat tukea oikeaan aikaan niin, että rekrytointi suoraan tiettyyn yritykseen ja tehtävään onnistuu.

Inno-ohry-toiminta on parantanut oppilaitosten ja järjestöjen kykyä lähestyä ja auttaa vaikeimmin työllistettäviä. Oppilaitokset ja yritykset ovat yhdessä muotoilleet työtehtäviä niin, että koulutuksen jälkeen työntekijä hallitsee useamman kuin yhden osaamisalueen. Tältä perustalta työttömyysuhan alle joutunut voi jatkaa työuraa valitsemalla itseään motivoivimman uran vaihtoehtoisien yritysten rekrytointivaatimusten listasta, eli rekrykartasta. Kaiken pohjana toimivat yritysten lähitulevaisuuden osaamistarpeet ja niiden aito kiinnostus työllistää osaajia erilaisiin tehtäviin.

joita vielä ennen olivat kirjastovirkailijoiden, digivalmentajien tai opinto-ohjaajien vastuulla.

Ratkaisuja saadaan, kun ihminen saa luotettavaa tietoa, joka palvelee juuri häntä. Lisäksi hän pystyy tekemään omia päätöksiä tiedon pohjalta. Oma-kohtainen hallinta on urakoneen keskeinen oivallus, joka estää työttömyyskuiluun joutumista poistamalla myös työttömyyden henkistä kuilua tarvittaessa ennakoivan mentoroinnin avulla.

Ennakoivan mentoroinnin avulla esimerkiksi koneistajana toimiva Kalle saa suositukset omalla kohdallaan tarpeellisista opiskeltavista sisällöistä. Nuo taidot opittuaan hänellä on paremmat mahdollisuudet työllistyä lähialueen yrityksiin lähitulevaisuudessa.

Kemin mallista on 2020-luvun jälkeen saatu runsaasti hyviä kokemuksia muillakin alueilla, joissa kärsitään äkillisistä rakennemuutoksista. Ikääntyvän väestörakenteen vienoittamalla alueille malli on tuonut konkreettista hyvää, kun työuria voidaan pidentää uudelleen kouluttamisen avulla ja väestön osaamisprofiilista on tullut mukautuvampaa talouden suhdanteisiin. ☺

Lukijan mielipide Nykyisin tunnen olevani osa yhteiskuntaa

Olen kuusikymppinen mies pääkaupunkiseudulta. Olen ollut addikti koko aikuisikäni, mutta viimeiset kymmenen vuotta onneksi raitis sellainen. Vankilassa olen lusunut lyhyitä aikoja pienemmistä talous- ja omaisuusrikkomuksista.

Koko aikuisikäni ollut monella tavalla tekemisissä eri viranomaisten kanssa. Kokeemukset ovat olleet kirjavia. Menneisyudessa olen kohdannut aseenteellisuutta, poissulkemista, vihaakin.

Tänään haluan kuitenkin kiittää suomalaisia palveluja.

Kun viimeisimmän vankilajakson jälkeen palasin siviiliin, en ollut varma, kehen olisin yhteydessä. Ketä edes kiinnostaisi tilanteeni? Vankilasta päästyäni olisin kaivannut apua mielenterveyteen, heikkenevään terveydentilaan, yhä hurjenevaan päihteiden käyttöön, sosiaaliturvan hakemiseen ja asumiseen. Harmi vain, ettei tällaista tukea ollut vielä silloin yhdeltä luukulta saatavissa.

Asunnottomana, toipuvana huumeidenkäyttäjänä sain paikan Kalliolan Settlementtiliiton Kuvernöörintien asumisyhteisöstä, joka on tarkoitettu laitoshoidon päättäneille, päihderiippuvuudesta toipuville asiakkaille. Pääsin myös mukaan kokeiluun, jossa kuntoutujille järjestettiin neljän kuukauden aikana erilaisia ryhmähaastatteluja sekä yhteistä toimintaa.

Kokeilussa minulta kysyttiin kokemuksiani siviilielämästä sekä palveluista, joita olin matkallani kohdannut. Ensi kertaa koin, että minut kohdattiin neutraalisti ja arvostavasti. Henkilökohtainen hoksaus tuli karting-radalla, kun olin virkailijan kannustamana lähtenyt mukaan entisten vankien päivätoimintaan. Karting-radalla tajusin, mitä tarkoittaa, että mutkissa on parempi jarruttaa kuin kiihdyttää.

Paljon muuttui nähdäkseni juuri noihin aikoihin, vuonna 2022, kun suomalaisessa rikos- ja päihdetaustaisten palveluverkostossa tehtiin rakenteellisia muutoksia, joita motivoivat rikos- ja päihdetaustaisten omat kokemukset palveluista.

Ensimmäistä kertaa aloin myös saada kohdennettua, räätälöityä tukea ongelmiini. Palveluista, joita käytin, muodostui moniammatillinen ja tutuksi käyneiden virkailijoiden verkosto, jolta sain raitistuttuani apua elämään. Aina on olisi jaksanut, mutta tutuksi käynyt ihminen auttoi eteenpäin.

Jokaisessa tilanteessa minut huomioitiin voimavarojeni mukaan. Uusissa palveluissa opin oikeuksistani ja velvollisuuksistani sekä sellaisista tukimuodoista – myös taloudellisista – joihin minulla lainkin mukaan oli oikeus. Ensi kertaa uskaltauduin hakemaan töitä, solmimaan pysyvän parisuhteen ja osallistumaan talonyhtiön, pyöräkerhon ja näytelmäkerhon toimintaan.

2020-luvun puolivälissä palveluissa tapahtui muutoksia, joilla on ollut valtava vaikutusta paitsi minun, myös kaikkien rikos- ja päihdetaustaisten elämään. Yhteiskunnan tasolla päihde- ja rikostaustaisten kuntoutukseen varattu tuki löytää nykyisin tarvisjansa ja palveluverkosto joustaa ja tukee käyttäjiensä mukaan. Ensimmäistä kertaa elämässäni minäkin suunnittelen viikkoani itse.

Vähitellen, yli 60 vuoden jälkeen, tunnen olevani jo tunnustettu osa tätä yhteiskuntaa. Tällä kertaa suomalaiset palvelut vastasivat, vaikkon edes huutanut. ☺

moro!

Merzi Bergman
Miikka Vuorinen
Timo Sneek

TIIMI

Sampo Luoto
Michelle Ruotsalainen
Suvi Matvejeff
Markku Heikkilä
Juha Seljanperä

TIIMI

GROUNDBREAKING POLICY CHANGED THE GAME FOR EDUCATIONAL IMMIGRANTS

A recent study by a collaboration between the government Think Tank Sitra and the University of Helsinki shows that the labour market has been quick to embrace the new changes included in the updated policy. In response, 25% of the staff in public sector and medium-sized Finnish companies are educational immigrants.

In a first globally, the updated Integration and Inclusion Policy makes mandatory provisions for the employment of almost 20,000 educational immigrants that graduate from all Finnish universities and higher education institutions into different sectors. Finland, a trailblazer in education globally, has also become a well-known benchmark with concrete results from the new improved policy for educational immigrants.

The Integration and Inclusion Policy which was first introduced in 2022 was developed following several consultative, collaborative and co-creation sessions with educational immigrants across all Finnish universities. The involvement of Educational Immigrants in different stages of their education, including businesses from all sectors, including the public and third sector took part in a lengthy process.

Today, after the reformation – or ‘repair shop’ as some like to call it – Finland has become internationally well-known for its inclusive, adaptive and responsive politics on EIs all over the world. What used to be known as ‘Canadian inclusivity’ in the early years has turned to favour ‘Finnish consensus’ of the 2030s.

The Policy was approved on May 12, 2022, and it introduced measures including reform of the TE services (Finnish Employment Services), the introduction of mandatory Finnish language classes that focus on working life Finnish, the introduction of mandatory paid internships, and opportunities to work.

The Policy also introduced Migri Reforms and recommended the issuance of residence permits for the length of studies against the punitive yearly renewal regime, which had been a profoundly unsettling problem for the almost 30,000 EIs from the Global South since the early 2000s.

To lead the reform, municipalities pledged to work hand in hand with Student Unions and Universities to conduct a future assessment of municipal developmental goals and skills needed to meet the goals in the region. It has been projected that skills and potentials housed in EI may be the answer to developing municipalities more.

Many of the first generation EIs from the Global South had prior education, training, and experience in occupations which may be useful to fill in the gaps being experienced with a shortage of skilled and experienced labour in the Finnish labour market. For the first time, this policy recognized that these individuals’ knowledge and skills can be harnessed and utilized faster and more efficiently.

The government held separate talks with the social partners, the Finnish Employment Services and other relevant government agencies on measures to create quicker paths, or ‘fast tracks’, into the labour market, within the Integration and Inclusion Policy framework. A new skills recognition service was introduced to help EIs identify their potentials. This skills service has been researched in universities and designed in collaboration with experienced system designers in Sitra. The policy engaged the commitment from the public, private, and third sectors to employ EIs in crucial departments and not only as cleaners.

The policy reiterates that EIs are visible members of the Finnish society who have a lot to offer to the country’s social, economic, and political growth. The policy also identifies several funds that will be made available to meet the set targets of employing as many EIs across all walks of Finnish life as possible.

This means that the business that needs extra funds to train EIs will be granted monitored subsidies that must be used to pay salaries during and after training periods.

The policy also included incentives and initiatives for EIs who choose to establish their own companies and become employers. Subsidies, zero-collateral loans and tax exemptions have been extended to EIs, thus bridging the gaps between all members of the society.

In 2021, **Jeremiah A.**, a Ghanaian student from the University of Jyväskylä, spoke on behalf of many:

“Finally, this policy gives me hope. I can finally feel like a true member of this society to which I pay a chunk of my salary as taxes from my jobs as both a cleaner and a Wolt driver. I have two Masters’ degrees from Finland and am studying for a Doctorate. Yet, the opportunities available to me have been nothing but jobs that have been physically and mentally draining. Now to see if the policy will be truly implemented with no loopholes for people to hide behind.”

As we look at his situation now, several years further, things couldn’t be better. Shortly after the reformation, he was hired by an international restaurant brand and started as a Logistics Manager for the brand’s northern European branch. However, he quickly proceeded into more demanding posts and nowadays spends half of his time in Southern Europe, where he owns a company importing quality wines to Scandinavia. Academia has had some of his precious time as well, as he occasionally pays visit to his home university as a visiting lecturer.

Jeremiah isn’t one of a kind. After the reform there have been so many new Finns making most of their skills, education and determination. At the same time Finland has seen a major shift in attractiveness for foreign investors and business owners. Studies show that renewed Integration and Inclusion Policy has been one factor in Finland’s recent economic boost.

The reform has encouraged EIs who graduate from Finnish higher education institutions to remain in Finland and become integrated into society and the labour market. Long gone are Finnish brain drains as there are so many who are eager to stay and start their working lives here in Finland.

Charles Mathies and **Hannu Karhunen**, both proponents of the Inclusion Policy, reminisce:

“There was a radical shift in the public mindset as well. A critical components of knowledge migration are the skills and knowledge of ‘prospective’ skilled workers. Training EIs in the necessary cultural know-how is important as they do not require lengthy or complex qualification recognition processes. They augmented the number of skilled workers available to national labour markets and are easier to recruit than importing skilled workers trained elsewhere.”

This successful Policy quotes Papachrissi (2021), “if we want lively citizens, we have to offer engaging opportunities of interaction”.

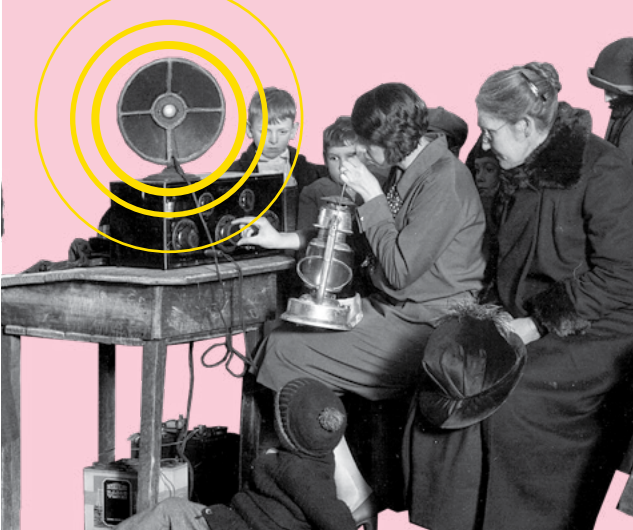
Today, Finland has met its developmental goals even as a developed country, as the Human Development Index of those, who live within its borders has been taken seriously. This is what this policy had been designed to do. ☺

Cucu Wesseh
Feven Abegaz
Omotomilola Ikotun

TIMI

ADVERTISEMENT

Harambee – All Pull Together

Harambee, a Swahili word meaning ‘pulling together’, represents the Think Africa Democratic Action Team’s (TADAT) call to collective action.

The Harambee podcast, featuring guest interviews every month, sets the stage for conversations on what it means to be part of and included in Finnish society. The podcast unearths knotty topics on democratic participation, civic participation, ‘democratic trauma’, student integration, amongst many other issues. Delivered with lighthearted humour, Harambee is where the small voices are finally given air in Finland.

Season 1 / Episode 1
To vote or Not to vote, this is the question
Are you curious to know why people are voting? Or not voting? Do you want to be a part of the decision-making processes in Finnish society?

Dr Theresia Bilola (PhD), a sustainability expert and Deputy Counsellor for the City of Turku and Mr Obi-West, a publisher of Diaspora Glitz Magazine and Founder of the Face of Africa Queen Finland, sat down with Feven Abegaz to discuss and recap the last Finnish municipal election of June 13, 2021.

SUOMI MAAILMAN HUIPPUA MAAHAN- MUUTTAJANAISTEN TYÖLLISYYDESSÄ

Yhä useampi yritys haluaa nyt maahanmuuttaja-
taustaisia työntekijöitä ja sitoutuu aktiiviseen
antirasistiseen toimintaan.

Ennen

50%

Maahanmuuttajataustaisista naisista jäi työelämän ulkopuolelle. Kaikkiaan kotoutumisen haasteet koskettivat 400 000 ihmistä.

Tänään

85%

Maahanmuuttajataustaisista naisista on työllistynyt neljän vuoden sisällä Suomeen muuttamisesta. Puolet heistä työllistyi koulutustaan vastaavaan työhön.

Tampereen raitiovaunu suunniteltiin yhdessä vammaisten kanssa – valtiolle miljoonien säästöt

– Tampereen raitiovaunu oli merkittävä virstanpylväs osallistavassa suunnittelussa ja toteutuksessa. Hankkeen jokaisessa vaiheessa osallistettiin erityisesti vammaisia, kertoo valtiovarainministeriön budjetinvalvoja **Claire Épargne**.

Lopputuloksena oli kaikille saavutettava kokonaisuus, joka valmistui 30 miljoonaa luultua halvemmalla ja etuajassa. Tämän jälkeen hankkeen oppeja on onnistuneesti monistettu ympäri Suomen.

Épargne kertoo, että Tampereen ratikkahanke oli yksi ensimmäisiä laajempia hankkeita, jossa vammaisyleissopimuksen osallistamisperiaatetta menestyksekkäästi sovellettiin.

– Projekti tehtiin yksinkertaisesti todella hyvin.

Vammaisneuvosto ja muut vammaiset henkilöt otettiin jo aikaisessa vaiheessa mukaan suunnitteluun. Tämän jälkeen he olivat mukana projektin joka käänteessä tarjoten arvokasta asiantuntemustaan.

Hankkeen myötä havahduin siihen, minkälainen laiminlyöty voimavara kunnalliset vammaisneuvostot ovat tähän saakka olleet.

Épargne on Tampereen ratikkahankkeen jälkeen huomannut, miten osallistavasta suunnittelusta on saatu merkittävä kilpailuvaltti suomalaisille rakennusyrityksille ja konsulttiyrityksille. Tampereen kokemuksista aikoo ottaa mallia seuraavak-

si uudesta, 2040-luvun raitiovaunusta haaveileva Turku.

– Sekä rakennus- että suunnittelu- ja konsulttiyritykset ovat jo usean vuoden ajan onnistuneet kasvattamaan markkinaosuuksiaan myös maamme rajojen ulkopuolella. Merkittävin syy tähän on se, että osallistava suunnittelu tuo paitsi yliverstaista laatua, hillitsee myös kustannuskehitystä. Enää ei ole tarvinnut tehdä samaa asiaa kolmeen kertaan, kun kerralla suunnittelemme hyvin.

Suurimman hyödyn osallistavasta suunnittelusta saa koko yhteiskunta sekä kaikki ne, jolle esteettömät ratkaisut mahdollistavat sujuvan arjen ja vaikkapa työelämän osallistumisen.

Osallisuusneuvos **Elisabeth Hästbacka** valtiovarainministeriöstä on samoilla raiteilla. Rakentavaan vuorovaikutukseen pohjautuvat opit ovat saaneet aikaan positiivisen kierteen yhteiskunnassa:

– Näin jälkikäteen on nähtävissä, että vammaisneuvostojen osallistaminen sai aikaan ketjureaktion, jossa esteettömyys ja saavutavuus paransivat työllisyyttä ja yhdenvertaisuutta yhteiskunnassa, puhumattakaan kaikista muista hyödyistä. Arki on nykyisin sujuvampaa ja turvallisempaa ja verorahoja säästyy. ☺

Syrjintää kulttuuritaustan, sukupuolen, perheellisyyden tai uskonnon vuoksi. Molempien kotimaisten rakentamia kielimuureja, tukiviidakkoa ja Hyvä veli -verkostoja. Näitä oli suomalaisen työelämä maahanmuuttajan näkökulmasta vielä muutama vuosi sitten.

Erityisen vaikea tilanne oli perheellisille naisille. 2020-luvun alkaessa jopa puolet Lähi-idästä ja Pohjois-Afrikasta muuttaneista äideistä jäi työelämän ulkopuolelle uudessa kotimaassaan. Äitien tilanne heijastui kokonaisuun perheisiin. Asiantuntija-arvioiden mukaan kotoutumisen

haasteet koskettivat vuosikymmenen alussa Suomessa jopa 400 000 ihmistä.

Toisin on tänään.

Tänään 2030 -lehden selvityksen mukaan yli 85 prosenttia maahanmuuttajataustaisista naisista on työllistynyt neljän vuoden sisällä Suomeen muutosta. Koulutustaan vastaavaan työhön työllistyi 50 prosenttia henkilöistä. Työelämään integroituminen säteilee myös muille yhteiskunnan osa-alueille. Maahanmuuttajanaisten näkyvyys mediassa ja edustus esimerkiksi kuntapolitiikassa on ollut viime vuosina tasaisessa kasvussa.

Maahanmuuttajanaisten osallisuus huippuluokkaa

AIDA Impactin toimipisteessä Helsingin Punavuorella käy tänäänkin kuhina. Asiakkaat noutavat tilauksiaan, ohikulkijat pysähtyvät ihastelemaan käsinpunnottuja helmikoruja, ja viereisessä neuvotteluhuoneessa AIDA Impactin kouluttaja **Parvin Rahimi** valmistautuu Impact Employment -koulutuksen alkuun yhdessä asiakasyrityksen kanssa. Suomen, englannin ja farsinkielinen puheensorina täyttää ilman.

AIDA Impact on ollut Suomessa uranuurtaja vaikuttavuustyöllistämisen mallin kehittämisessä.

Yritys on avannut kymmenille naisille tien työelämään tarjoamalla työtä korujen valmistuksen parissa.

Kun yrityksen toimitusjohtaja **Elina Siira** perusti yrityksen vuonna 2018, tekijöitä kentällä oli vähän. Enää AIDA ei ole yksin missionsa kanssa.

– Olemme luoneet verkostomme pitkäjänteisellä työllä. Pian oli selvää, että muutkin voisivat hyötyä kokemuksestamme. Vuonna 2021 käynnistimme Impact Employment -toiminnan, joka tarjosi suomalaisille yrityksille vaikuttavuustyöllistämisen koulutusta ja käytännön polkuja, jotta osaajia löydettäisiin maahanmuuttajayhteisön sisästä. Halusimme tuoda osaajat ja työnantajat yhteen sekä auttaa yritysmaailmaa ymmärtämään piiloressurssien sekä monimuotoisuuden arvon, Siira kertoo.

Vaikuttavuustyöllistäminen ylitti odotukset. Sen lisäksi, että kymmenet suomalaisyritykset ovat löytäneet maahanmuuttajataustaisia osaajia tiimeihinsä, vaikutus näkyy nykyään myös julkisen sektorin työpaikoissa. Maahanmuuttajanaisten osallisuus yhteiskunnallisina toimijoina onkin Suomessa Euroopan huippuluokkaa.

Vaikuttavuustyöllistymistä muihin Pohjoismaihin

Kuluvan vuoden aikana vaikuttavuustyöllistämisen mallia on lähdetty monistamaan kansainvälisesti. Käynnissä on kokeilu Ruotsin ja Tanskan valtionhallin-

TIIMI
Elina Siira
Iida Pyy
Sarwa Abdullah
Miia Matala-aho

non sekä paikallisten yritysten kanssa. Suomen positiiviset tulokset maahanmuuttajien integraatiosta ja sen vaikutuksesta yhteiskunnan hyvinvointiin ja demokratian toteutumiseen ovat saaneet myös muut EU-maat kiinnostumaan käytetystä mallista.

– Kehityskulku on erittäin lupaava. Me katsomme kuitenkin pitkälle. Se, miten onnistumme yhteiskuntina tukemaan maahanmuuttajien toimijuutta, määrittelee tulevana vuosina eurooppalaista ilmapiiriä, mutta ennen kaikkea ihmisoikeuksien ja hyvinvoinnin tason. Tässä tehtävässä on yrityksillä suuri vastuu ja vaikutusvalta, Siira toteaa. ☺

JO KOLMAS KAUPPAKESKUS SUOMESSA UUDISTETAAN KONTULAN MALLIN MUKAAN

Kaupunkisuunnitteluaktivismi on jälleen näyttänyt voimansa paikalliskulttuurin pelastajana.

Kun vanhat ostoskeskukset tulevat käyttöikänsä päähän ja alkavat vaatia taloteknisiä ja rakenteisiin liittyviä korjauksia, nousee monelle kiinteistösiioittajille houkutus maksimoida tontista saatavat taloudelliset hyödyt.

Kehitys on johtanut monen perinteisen ja omaleimaisen ostarimiljöön muodonmuutokseen ja nostanut kustannuksia,

joihin paikallinen yrittäjäkunta ei usein pysty vastaamaan.

Tätä haastetta ratkotaan tällä kertaa Espoossa, jossa niin sanottua ”Kontulan mallia” käytetään lupaavin tuloksin. Kulttuurista ja sosiaalista kestävyttä tukeva lähestymistapa kutsumalla paikalliset yrittäjät ja toimijat mukaan suunnitteluun heti hankkeen alusta lähtien.

Huoli omalaatuisen Kontulan häviämisestä innosti kehittämään

Malli juontaa Kontulan ostarin kehittämishankkeesta, jossa alueen vahvin vetovoimatekijä, monikulttuurisuus, ohjasi yhteiskehittämistä ja vaikuttavuuden arviointia koko suunnittelun ajan.

Tarve tehdä asiat uudella tavalla nousi esiin paikallisen kaupunkisuunnitteluaktivismin myötä, kun ostarin kehittäminen herätti huolen Kontulalle tyypillisten ominaispiirteiden menettämisestä. Kaupungin kaavoittajat ottivat huolen tosissaan. Kehittämistä ei haluttu viedä eteenpäin ilman, että paikallisten pienyrittäjien ja ihmisten omaehtoisen toiminta turvataisiin myös uudella ostarilla.

Kontulan malli on kiinteistösiioittajien, yrittäjien, kaupungin edustajien, alueen päättäjien ja aktivistien yhdessä

ideoima konsepti. Siinä mukana olevien tahojen tavoitteet ja tarpeet toimivat suunnittelun lähtökohtana. Esimerkiksi yrittäjät voivat vaikuttaa sekä liiketilöiden suunnitteluun että toimintojen sijoitteluun.

Rahoitusmalli tukee sosiaalista kestävyttä

Olenainen osa Kontulan mallia on rahoitusmalli, jossa kiinteistönomistajan on mahdollista saada edullisempaa rahoitusta markkinoilta, kun se täyttää hankkeissaan jo tutujen ekologisen kestävyden kriteerien lisäksi sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyden kriteerit. Niissä jatkuvuus on tärkeää. Yksi mittareista seuraakin sitä, kuinka moni yrittäjä pystyy jatkamaan toimintaansa ostariuudistuksen yli.

Uusi laki ratkaisee hankekehityksen osallisuuden kuilun

Uusi kaavoitus- ja rakentamislaki parantaa kansalaisten osallistumis- ja tiedonsaantioikeuksia. Uudistuksen odotetaan tasapainottavan kaupunkisuunnittelun voimasuhteita.

Vuorovaikutuksesta huolehdittava

Lakiuudistus koskee hankkeita, joissa suunnittelualueeseen kuuluu julkista tilaa, kuten katuja, puistoja, aukioita ja kaupakeskuksia. Laki edellyttää, että yksityiset toimijat, kuten kiinteistökehitysyhtiöt ja rakennusliikkeet, huolehtivat kaavoitukseen liittyvästä vuorovaikutuksesta. Yhteiskehittämiseen liittyviä sääntöjä ei siis voi kiertää tekemällä sopimusta

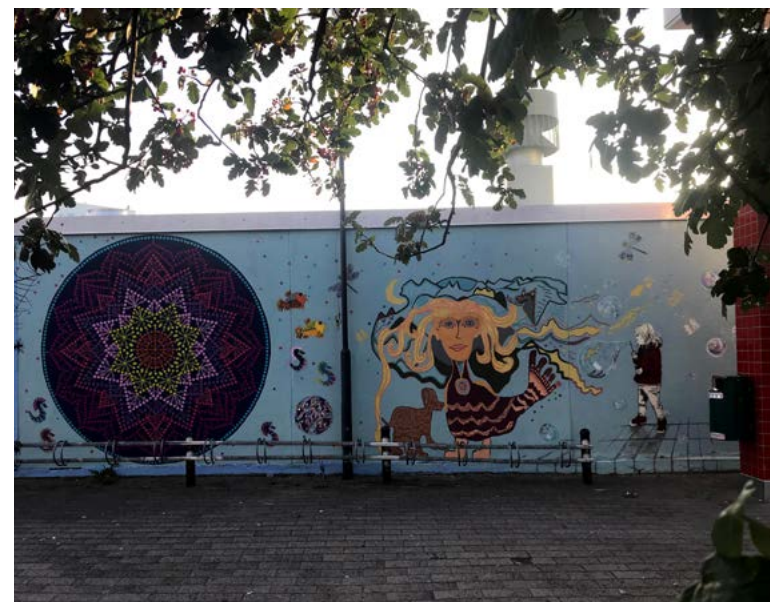
julkisen ja yksityisen toimijan välillä.

Laki myös turvaa kaikkien ihmisten omaa elinympäristöä koskevien suunnitelmien tiedonsaannin. Tiedon avoimuutta edellytetään niin julkiselta kuin yksityisen sektorin toimijoilta, joille kaupunki on luovuttanut suunnittelu-oikeuden.

Lain valmistelusta on vastannut ympäristöministeriö, ja sitä on tehty laajassa yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Valmis-

teluprosessin yhteistyö oli poikkeuksellista ja sen avulla osapuollet löysivät ratkaisut moniin poliittisesti hankaliin kysymyksiin.

Lakiuudistus koskee hankkeita, joissa suunnittelualueeseen kuuluu julkista tilaa, kuten katuja, puistoja, aukioita ja kaupakeskuksia. Laki mahdollistaa aidon kumppanuuskäytön ja yhteistoiminnallisen kehittämisen, eikä yhteiskehittämiseen liittyviä sääntöksiä voi sopimuksin kiertää.

Katutaide on yksi Kontulan kielistä. Kontula Art School (KAS!) on tarjonnut jo vuodesta 2019 itseilmaisun kanavan moninaiselle joukko kontulalaisia. Kuva: Eveliina Harsia

Yhteisötaide vaikuttaa ja luo osallisuutta lähiympäristön kehittämiseen

Tuore tutkimus osoittaa, että yhteisötaide voi toimia yhtenä informaatiolähteenä ihmislähtöisessä kaupunkikehittämisessä. Tutkimus tukee havaintoja, miten moniäänistä tietoa kuntalaisista ja heidän toiveistaan kannattaa hyödyntää kaupunkisuunnittelussa. Erilaisia ilmaisumuotoja halutaan myös ymmärtää suunnittelussa entistä laajemmin.

Helsingin Kontulassa on ollut vuodesta 2022 käynnissä Osallisuuden kielit -tutkimushanke, joka on tutkinut monikielisen ja -muotoisen osallistiedon hyödyntämistä kaupunkisuunnittelussa. Puhuttujen kielten lisäksi hankkeessa tutkitaan yhteisötaidetta paikallisesti tärkeänä ilmaisumuotona.

Tutkimus sai alkunsa tilanteesta, jossa suomalaisessa kaupunkisuunnittelussa elettiin suoranaista osallistamismuutosta. Verkkokyselyt, osallistava budjetointi ja muut 2020-luvun alun osallistamismenetelmät kuvaavat ajan innostusta henkeä. Kuitenkin käytännössä ne palvelivat vain pientä osaa suunnittelualueilla olevaa kulttuurin monimuotoisuutta. Kaupunkisuunnittelijoiden käsitys alueiden sosiaalisista ja kulttuurisista ominaispiirteistä oli aktiivisesta osallistamisesta huolimatta vinoutunutta, ja suunnittelu tuotti usein vain hyvin pientä joukkoa palvelia ratkaisuja.

Kontulan kehittäminen on malliesimerkki siitä, miten osallisuus kaupunkisuunnittelussa tarkoittaa ennen kaikkea paikassa olevan osallisuuden ymmärtämistä. Ilmaisumuotojen laajeneminen on tuonut monipuolisemmin erilaisten ihmisten näkökulmia kaupunkisuunnitteluun.

Tutkimus antaa viitteitä siitä, että uudet käytännöt ovat vahvistaneet ihmisten luottamusta kaupunkisuunnittelua kohtaan. Kaavoitusprosessit ovat nopeampia ja tuottavat parempia lopputuloksia, kun paikalliset ominaispiirteet otetaan ottaa suunnittelun valmistelusta saakka huomioon.

MAINOS

Tule kehittämään taitojasi kaupunkisuunnittelun vaikuttajana!

Meissä kaikissa elää suunnittelija. Helsingin seudun kesäyliopiston järjestämällä kaupunkisuunnittelun aktivistikursilla pääset kehittämään omia suunnittelijan kykyjäsi. Kurssilla opetellaan yhteissuunnittelun menetelmiä ja käytetään uusia ilmaisia kaupunkisuunnittelutyökaluja.

Kurssilla teemme yhteistyötä Helsingin kaupunkisuunnittelijoiden kanssa, ja jalkaudumme eri suunnittelualueille heidän kanssaan. Yhtenä kohdealueena on esimerkiksi onnistunut Kontulan ostarin uudistushanke, jonka jatkavaiheiden suunnitelmista keskustelemme suunnittelijoiden kanssa. Tapamme myös kaupunkien päättäjiä, jotka tekevät päätöksiä kaupunkisuunnitteluasioissa.

Tervetuloa Kontulan ostarin uuden osallisuustilan avajaisiin!

Tule tutustumaan uuteen tilaan ja tuo mukana oma ideasi Kontulan kehittämiseen. Suosituimmat ideat toteutetaan yhteistyössä paikallisten yrittäjien, kaupungin ja kaupunkilaisten kanssa.

25.1.2025 klo 10–20. Keinulaudankuja 4.

Tervetuloa!

OSALLISUUTTA TUTKIVA TUTKIMUSRYHMÄ

KONTULA ART SCHOOL

AVOIMET TYÖPAIKAT

Aluearkkitehti

Etsimme Kontulan alueelle yhteissuunnittelun erikoistunutta kulttuurilähtöisen kaupunkisuunnittelun asiantuntijaa aluearkkitehdin toimeen. Työskentelet monikulttuurisuutta edistävän kehittämissuunnitelman vetäjänä Helsingin Kontulassa. Helsingin kaupunki tarjoaa innostavan ja vuorovaikutteisen työympäristön hankkeessa, jossa sovelletaan kulttuurilähtöistä yhteiskehittämistä Kontulan

eri osa-alueiden kehittämiseen. Työtä tehdään paikan päällä. Pääset työskentelemään paikallisten toimijoiden kanssa Kontulan uudistuneelle ostarille avatussa osallisuustilassa.

Tehtävässä onnistumisen edellytyksenä on sujuvan selkosuomen osaaminen. Eduksi lasketaan myös muu kielitaito, erityisesti arabian, turkin, somalin, farsin, bengalin tai kurdin osaaminen.

Peace please, not polarisation

Katri Kuusikallio
Pia Jardi
Miina Noroila
Timo Koponen

Nuorten mukanaan ottaminen käänsi muutto-liikkeen Vaalassa

Vaalan kunta on noussut nopeasti edelläkävijäksi nuorten osallistamisessa.

2 770 asukkaan kunta päätti ottaa nuorten asiat tosissaan, ja nyt kuljetaan yksi tärkeä askel tasavertaisen vaikutusmahdollisuuksien suuntaan, kun hyvinvointilautakunnan ja elinvoimalautakunnan rinnalle nousee pian uusi toimielin.

Nuorisovaltuustoja on monessa kaupungissa, mutta Vaalassa nuoria koskevia päätöksiä tekee jatkossa pelkistä nuorista koostuva nuorten lautakunta. Nuorten oma lautakunta on tasavertainen kaikkien muiden kunnan toimielinten kanssa. Ainoana eroavaisuutena muihin lautakuntiin on se, että lautakunta koostuu vain 13–29-vuotiaista nuorista.

Lautakunta kokoontuu vähintään kerran kuukaudessa ja kutsuu säännöllisesti asiantuntijavieraita kokouksiinsa. Lähtökohdana päätöksenteolle ovat tasa-arvo, osallisuus ja nuorten aito kuuleminen.

Historiallinen aloite viime keväänä

Vaalan nuorisoneuvosto teki kunnanhallitukselle historiallisen aloitteen nuorten omasta lautakunnasta keuhalla juuri ennen toimikauden loppua. Nuorten äänestysaktiivisuuden nousun myötä vaalalaiset nuoret ovat olleet entistä kiinnostuneempia kotikuntansa asioista. Nuoret päättivät siten selvittää, olisiko täysin uudelle toimintatavalle tilaa.

Nuorisoneuvosto teki lukuisia kyselyitä ja haastatteluja vaalalaisille

nuorille. Kyselyihin vastasi jopa 90 % vaalalaisista nuorista. Nuorten sanoma oli selvä: nuoret haluavat perustaa oman itsenäisen lautakuntansa.

Vaalalaiset nuoret ovat olleet jopa yllättyneitä siitä, miten avoimesti ajatus lautakunnasta on otettu vastaan.

– Mageeta, että meidän kunnassa nuoret voi oikeesti vaikuttaa asioihin, tiivistää Kainuun ammattiopistoa käyvä Joni erään suunnittelukokouksen päätyttyä.

Kukaan ei sanonut ei

Selkeän kysynnän perusteella nuorisoneuvosto tarttui tuumasta toimeen ja kasasi aloitteen ennennäkemättömällä tahdilla. Koko kunnanhallitus ja -valtuusto äänestivät aiheesta historiallisiin tuloksiin: yhtäkään ei-ääntä ei annettu äänestyksen aikana.

– Jo nyt olemme kuulleet, miten huikeita ideoita nuorilta tulee ja voimme nähdä, miten päätöksenteko monipuolistuu, toteaa Vaalan kunnanvaltuuston puheenjohtaja.

Nuorisolautakunta aloittaa toimintansa heti syksyllä ja uuden toimielimen myötä Vaalan kunnallispolitiikka muuttuu merkittävällä tavalla. Kunnanjohtaja odottaa mielenkiinnolla uuden lautakunnan toiminnan käynnistymistä:

– Ihan huippujuttu, että nuoret ja päättäjät ovat nykyään ystäviiä ja yhteistyö on mutkatonta.

Omien sanojensa mukaan nuorisolautakunta aikoo räjäyttää ”kulahtaneen hallintosäännön” ja näyttää vanhoille päättäjille, että nuorissa on tulevaisuus.

– Tästä se lähtee, huomoinen tehdään yhdessä! ☺

Jenna Leinonen
Nella Roivainen
Esa Karjalainen
Liisa Kinnunen
Anni Katajikko

USKONTO- LUKUTAIDOSTA KANSALAISTAITO KYMMENESSÄ VUODESSA

Uskonnollisista yhteisöistä on kymmenessä vuodessa tullut vaikuttavia yhteiskunnallisia toimijoita. Ne tarttuvat entistä aktiivisemmin ilmastonmuutoksen, vihapuheen ja köyhyyden kaltaisiin ongelmiin ja osallistuvat niiden ratkaisemiseen.

Myös päätöksentekijöillämme on jo aiempaa parempi tuntuma siihen, milaista elämää uskonnollisissa yhteisöissä eletään, ja kuinka suuri vaikutus niillä on myös heikossa asemassa olevien elämään.

Uskonnolliset yhteisöt nousseet arvostetuiksi vaikuttajiksi

Helsingin keskustassa, Lönnrotinkadun Suomen Islamilaisen yhdyskunnan tiloissa, kokoontuu kerran viikossa joukko nuoria vaikuttajia. Kokoontujat ovat alle 18-vuotiaita, mutta heillä on yhteinen kiinnostuksen kohde: vaikuttaminen yhteiskunnassa, jonka lähistoriaan liittyy voimakas uskontokunttiin kohdistuva polarisaatio.

Nämä nuoret ilmentävät suomalaista yhteiskuntaa laajasti. Osa asuu vanhempiensa kanssa, osa opiskelijabokseissa tai sukulaisten luona. Kiinnostavaa on, että nuoret edustavat yhteensä kuutta eri uskontokuntaa.

– Uskontojen yhteistyöjärjestö USKOT-foorumi on kymmenessä vuodessa onnistunut edistämään aktiivisesti uskontolukutaitoa sekä uskonnollisten käsitysten näkymistä yhteiskunnallisissa keskustelussa ja toiminnassa, toteaa vastavaltitu pääministerimme, joka itsekkin edustaa uskonnollista vähemmistöä, Suomen Bahá'í-yhteisöä.

Myllypurossa tuplattiin äänestysprosentit

Myös alueellisten uskonnollisten yhteisöjen toiminta on vilkastunut viime vuosina ja toimintaan osallistuu ihmisiä myös uskontokuntien ulkopuolelta.

Myllypurossa uskonnollisiin vähemmistöihin kuuluvien äänestysprosentti saatiin jo viime vuosikymmenellä kohoamaan kaksinkertaiseksi, kun alueen

moskeijan avainhenkilöt alkoivat osallistua mukaan kaupunginosatoimintaan yhdessä evankelis-luterilaisen kirkon sekä Vuosaarissa sijaitsevan, mutta myös Myllypurossa vahvaa jalansijaa vapaaseurakunnan kanssa.

Yhteisöjen jäsenet osallistuvat poliittiseen vaikuttamiseen kukin luonteesta rooleistaan käsin. Seurakunnan jäsenenä, yrittäjänä, perheensä edustajina – tai vaikka kaupunginosatukijoina.

Päätöksenteko on saatu lähelle ihmistä, eikä vaikuttaminen vaadi erityistä osaamista tai vaivannäköä. Laajemmin vaikuttavuutta on rakennettu päämäärätietoisesti yhteistyössä puolueiden, Helsingin kaupungin, kuntapäättäjien sekä järjestöjen kanssa.

Uskontojen välisen paneelin vuosikokous jälleen Helsingissä

Jo kymmenen vuotta sitten uskontolukutaidosta tuli Suomessa tunnustettu kansalaistaito, jota opetetaan päiväkodeista ja kouluista alkaen. Uskontolukutaito on medialukutaitoa muistuttava kyky, jonka avulla ymmärretään toisen ihmisen uskonnollista ajatusmaailmaa ja tapoja pintaa syvemmmältä.

Suomi on ollut 2020-luvun puolivälistä asti myös kansainvälinen edelläkävijämaa uskontojen vuoropuhelun edistämiseksi. Vuonna 2025 perustettu Kansainvälinen uskontojen välinen paneeli on kokoontunut Helsingissä vuosikokoukseensa perustamisestaan saakka. Myös kansainvälinen ekumeeninen liike on ottanut tavoitteekseen niin sanotun Helsingin hengen (Helsinki Spirit) edistämisen.

– On tärkeää, että ihmiset tuntevat uskontojen ominaispiirteitä. Uskonnoissa on paljon yhdistäviä tekijöitä. Niinpä suurin osa maailman ihmisistä elää rauhassa ja tulee uskonnostaan riippumatta toimeen erilaisten ihmisten kanssa. Me Suomessa onnistuimme kääntämään jo huolestuneelta näyttäneet polarisaatiokehityksen kohti positiivista yhteistyötä, toteaa myös pääministerimme. ☺

TULEVAISUUS TEHDÄÄN YHDESSÄ.

Sitra Lab 3 – Demokratian kapeikot

www.sitra.fi/hankkeet/sitra-lab-demokratian-kapeikot

SITRA